

Jaarstukken 2019

gemeente
gouda

4.2.3.3 Beoordeling weerstandsvermogen

Door het beschikbaar weerstandsvermogen te delen door het benodigd weerstandsvermogen wordt de ratio weerstandsvermogen van de gemeente verkregen. Deze weerstandsratio fungeert als indicator voor de weerstandscapaciteit en kan voor Gouda ultimo 2019 als volgt worden berekend:

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	2019	2018
Beschikbaar weerstandsvermogen (zie par. 4.2.3.1)	31.054	31.703
Benodigd weerstandsvermogen (zie par. 4.2.3.2)	18.106	17.600
Weerstandsratio	1,7	1,8

De weerstandsratio kan als volgt van een kwalificatie worden voorzien:

Waardering	Ratio	Betekenis
A	>2,0	Uitstekend
B	1,4-2,0	Ruim voldoende
C	1,0-1,4	Voldoende
D	0,8-1,0	Matig
E	0,6-0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Het beschikbaar weerstandsvermogen moet minimaal gelijk zijn aan het benodigd weerstandsvermogen om voldoende weerstand te kunnen bieden als de risico's zich daadwerkelijk voordoen.

De weerstandsratio kan voor Gouda ultimo 2019 als volgt worden berekend: $31.054/18.106 = 1,7$ en kwalificeert dan ook als ruim voldoende.

4.2.4 Kengetallen

Het opnemen van financiële kengetallen in de begroting en de jaarstukken past in het streven naar meer transparantie. Ook geven de kengetallen meer inzicht in de ontwikkeling van de financiële positie en de baten en lasten van de gemeente. Het biedt de mogelijkheid om normen te stellen, net als bij de beoordeling van het weerstandsvermogen gebeurt. We relateren de normering zoveel mogelijk aan normen die door de VNG zijn voorgesteld.

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is bepaald dat gemeenten vijf financiële kengetallen moeten opnemen in de begroting en de jaarstukken.

	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019	VNG richtlijn
Netto schuldquote	106,7%	105,8%	97,3%	90 - 130 % = neutraal
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	106,2%	105,3%	96,9%	90 - 130 % = neutraal
Solvabiliteitsratio	15,1%	15,1%	17,1%	< 20% = meest risicovol
Grondexploitatie	6,8%	6,2%	7,0%	< 20% = minst risicovol
Structurele exploitatieruimte	3,6%	1,0%	8,7%	> 0,0 % minst risicovol
Belastingcapaciteit	137,9%	136,5%	136,5%	> 100% meest risicovol

4.2.4.1 Toelichting

Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De exploitatiebaten voor bestemming zijn gestegen, waardoor de netto schuldquote daalt. Een hoge netto schuldquote hoeft op zichzelf geen probleem te zijn. Of dat het geval is valt niet direct af te leiden uit deze quote zelf, maar hangt af van andere factoren. De verschuiving van de netto schuldquote van 2018 ten opzichte van 2019 wordt voornamelijk veroorzaakt, doordat er in 2019 geen nieuwe langlopende leningen (zie balans, vaste passiva) zijn afgesloten. In 2019 is ervoor gekozen, om vanwege de lage rente, maximaal voor kort geld te gaan. Een netto schuldquote van 90% blijft wenselijk en een hogere schuldquote dan 90% kan zorgelijk zijn. Met 97,3% blijft deze quote onze aandacht houden.

Netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Hierbij is de netto schuld verminderd met aan derden verstrekte leningen. Een hoge schuld kan worden veroorzaakt doordat er leningen zijn afgesloten en die gelden vervolgens worden doorgeleend aan derden, die op hun beurt weer

jaarlijks aflossen. In dat geval hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn. Deze correctie vindt plaats door de netto schuld te verminderen met verstrekte leningen aan derden.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De VNG hanteert als richtlijn een minimum omvang van 20% als norm. Indien er sprake is van een forse schuld én veel eigen vermogen, hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn. Ten opzichte van 2018 valt het percentage van de solvabiliteit iets hoger uit, omdat het eigen vermogen in 2019 is toegenomen met het jaarresultaat. De eindstand van het eigen vermogen is relatief hoog met €71 miljoen. De uitkomst van circa 17% kan daarom als redelijk worden ervaren.

Grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat de grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is dan ook van groot belang, omdat deze waarde bij de verkoop moet worden terugverdiend. Voor de berekening van dit kengetal wordt de balanswaarde (= boekwaarde gecorrigeerd met de voorzieningen) van de bouwgrond in exploitatie (onderhanden werken) gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage. Hoe hoger het kengetal hoe hoger het risico voor de exploitatie indien het terugverdienen onverhoopt niet geheel lukt. De VNG adviseert dat maximaal 20% een acceptabele omvang van dit kengetal is. De accountant zal jaarlijks moeten beoordelen in hoeverre de boekwaarde van de bouwgronden in exploitatie kan worden terugverdiend.

De boekwaarde van de bouwgronden in exploitatie is ook van invloed op beide schuldquotes en op de solvabiliteitsratio, omdat de bouwgronden zijn gefinancierd met vreemd vermogen. De verwachte boekwaarden (exclusief voorziening) van de bouwgronden in exploitatie bedraagt € 19,4 miljoen.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoeging aan reserves te delen door de totale baten en uit te drukken in een percentage. Een positief percentage betekent dat incidentele lasten deels uit structurele middelen worden gedekt, dat wil zeggen dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. Een negatief percentage betekent dat structurele lasten deels uit incidentele baten worden gedekt. Ons positief percentage laat zien dat de structurele lasten volledig en incidentele lasten deels worden gedekt door structurele baten.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit wordt berekend door de totale woonlasten (bestaande uit de afvalstoffen- en rioolheffing van een meerpersoonshuishouden en de OZB met een gemiddelde WOZ-waarde) te vergelijken met het landelijk gemiddelde van het voorgaande jaar en uit te drukken in een percentage. Dit gebeurt op begrotingsbasis. Een belastingcapaciteit van 100% betekent dat de woonlasten op het landelijk gemiddelde liggen. Zoals uit bovenstaande tabel blijkt zitten wij boven het landelijk gemiddelde. Dit wordt met name door het tarief voor de rioolheffing veroorzaakt. Daar staat wel tegenover dat de OZB-woningen relatief laag is. Zie hiervoor ook de paragraaf lokale heffingen.

4.2.4.2 Conclusie

De kengetallen laten een gemengd beeld zien. Om te signaleren of een gemeente een hoge schuld heeft, is voor een deel af te leiden uit de hoogte van de schuldpositie (zie daarvoor 4.4.6.). Aanvullende signalen zijn er als één van de kengetallen, de nettoschuldquote of de solvabiliteitsratio, volgens de VNG-norm tot risicovol gekwalificeerd worden. De schuldpositie van Gouda is gedaald ten op zicht van 2018. Zo ook is het schuldenplafond lager dan in 2018. In de paragraaf financiering (4.4.6) is ook te zien dat de schuldquote vanaf 2014 een dalende trend heeft. Het solvabiliteitsratio bedraagt daarentegen circa 17% en valt volgens de VNG-normering in 'meest risicovol'. Ten opzichte van 2018 valt het percentage van de solvabiliteit wel iets hoger uit, omdat het eigen vermogen in 2019 is toegenomen met het jaarresultaat.

De financiering van de grondpositie met vreemd vermogen maakt onderdeel uit van deze schuldpositie. Het uitgangspunt is overigens dat deze investeringen op termijn worden terugverdiend uit de verkoop van de gronden. Tevens is onze gemeentelijke portefeuille grondexploitaties beperkt, wat ook tot uitdrukking komt in het lage percentage.

De structurele exploitatieruimte laat zien dat de structurele lasten (waaronder, die samenhangend met de schuldenlast van de gemeente (rente en aflossing)) in 2019 volledig gedekt worden door structurele baten. De woonlasten liggen boven het landelijke gemiddelde. Dit geldt niet voor de OZB-woningen, die relatief laag is.